

'ÇOK'la kol kola girdi, 'Derin Miras'ı milyar dolar hedefiyle Düsseldorf'ta vitrine çıkardı

İŞ DÜNYASINDA DİYALOG
Vahap Munyar
vahap.munyar@nb.com.tr

2024 yılı Ağustos ayının ilk günlerinde yolun Çanakkale'ye düştü, gün boyu Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanı İsmail Kaşdemir'in rehberliğinde 3 meslektaşla cepheleri gezdik. Bölgeyi, tarihini, Çanakkale Zaferi'ni bir kez de Alan Başkanı'ndan dinledik. Şehitlerimizin huzurunda saygıyla, minnetle eğildik.

Bigalı olan, bir dönem Çanakkale Milletvekiliği yapan İsmail Kaşdemir, Türkiye'de ilk "Alan Başkanlığı"nın 2015 yılında Çanakkale'de kurulduğunu belirtti:

- Alan Başkanlığı, 33 bin 500 hektar alanı, bütünüyle Eceabat'ı kontrol eder hale geldi. Örneğin, İmar Barışı gibi uygulamalar bu alanı asla kapsamıyor. 2015'e kadar bölge ormancı mantığı ile korunmuş. Alan Başkanlığı, bölgeye kültürel yaklaşım getirdi.

Kaşdemir'le o gün Filli Boya'nın desteğiyle düzenlenen "Mustafa Kemal Yolu" başta olmak üzere alanı gezirken şu noktaları altını çizdi:

- "Çanakkale" deyince birleşmeyen, ittifak etmeyen kimse yok. Ülkemizin en önemli ortak değeri. Cumhuriyet'e uzanan yolun başlangıcı... Burası, dünyada en iyi korunmuş savaş alanları arasında öne çıkıyor. Dünyanın en büyük açık hava müzesi olacak.

O yılki ziyaretçi sayısını paylaştı:

- 4.5 milyon ziyaretçinin 500 binini yabancılar oluşturuyor. Burası dünyada 22 ülkeyi ilgilendiriyor. Yani, o ülkelerden askerlerin mezarları var burada.

Bölgenin "yenilokomotif"-ne dikkatimizi çekti:

- "Gelibolu 1. Dünya Savaşı Su Altı Parkı"... 150 kilometreka-relik bir su altı parkı. Parkta 22 batık yer alıyor. Birinci Dünya Savaşı sırasında, Çanakkale Boğazı ve çevresin-

Soldan sağa: Ali İhsan İzbul, İsmail Kaşdemir, Murat Sarıkaya

de batmış deniz araçları ile çıkarmalarda batmış olan askeri mühimmat, araç-ge-reçler yer alıyor.

Türkiye'de dahi yapılan yerlerin dünyada kataloglara o güne kadar hiç girmediğini irdelendi:

- "Birinci Dünya Savaşı Su Altı Parkı" dünyada dahi kataloglarına yeni girdi. Bizdeki batıkların hepsi orijinal. Batıkların en önemlisi "HMS Majestic" İngiliz amiral gemisi.

Dahi turizminin büyüklüğüne işaret etti:

- Dahi turistleri dünyada yılda 10 milyar dolar harcıyor. Yüzde 10'unu çekebilsek, 1 milyar dolarlık dahi turizmi gelirini yakalarız. Dahi turizminden Filipinler 2 milyar dolar, Mısır 1.5 milyar dolar, Hırvatistan 1.4 milyar dolar, Meksika 1 milyar dolar gelir sağlıyor.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı, 1915

Çanakkale Köprüsü ve Otoyolu (ÇOK A.Ş.) ile protokol imzaladı. ÇOK A.Ş., Çanakkale Boğazı'ndaki tarihi savaş gemisi batıklarının korunması ve dahi turizmine kazandırılmasına destek verecek.

"Derin Miras" adı verilen proje için imzalar, dünyanın önde gelen yat ve su sporları fuarı "Boot Düsseldorf"ta atıldı. Tanıtım için vitrine çıkarıldı. Fuarda gerçekleşen programda dünyanın önde gelen sualtı fotoğrafçılarından İsveçli Alex Dawson, sunum yaptı.

Fuardaki imza töreni ve tanıtım buluşmasına Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanı İsmail Kaşdemir, ÇOK A.Ş. CFO'su Murat Sarıkaya ve Türkiye'nin Düsseldorf Başkonsolosu Ali İhsan İzbul katıldı.

İsmail Kaşdemir, projenin önemini ortaya koydu:

- Çanakkale Boğazı'nın derinliklerindeki savaş gemisi batıkları, yalnızca mille-

timizin değil, insanlık tarihinin ortak hafızasını taşıyan kültürel miras unsurlarıdır. "Derin Miras", bilimsel koruma ve sürdürülebilirlik anlayışıyla geleceğe taşıyan evrensel bir sorumluluk projesidir.

Projenin kültürel mirasın korunmasını çevresel duyarlılık, bilimsel yöntemler ve uluslararası normlarla uyumlu bir anlayışla ele aldığını vurguladı:

- Proje, su altı kültürel mirasının barış, işbirliği ve ortak değerler temelinde yaşatılmasına katkı sunuyor. Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı ile Tarihi Alan, dünyanın en büyük açık hava müzesini inşa etme yolunda önemli bir adım daha attı.

Ardından ekledi:

- Bu evrensel sorumluluk projesinde "1915 Çanakkale Köprüsü ve Otoyolu"nun stratejik ortağımız olması hem tarihi mirasımızı koruma hem de sürdürülebilir turizm vizyonumuzu hayata geçirme kararlılığımızı güçlendirdi.

Vesileyle dünyanın her bölgesindeki dahi spor meraklılarına seslendi:

- Dünya tarihinin seyrini değiştiren Çanakkale Savaşı'na su altında tanık olmak için sizleri tarihin derinliklerine, Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı'nı keşfetmeye davet ediyorum.

ÇOK A.Ş.'nin stratejik desteğiyle oluşturulan "Derin Miras" projesi, "Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı"yla dünya dahi turizminden 1 milyar dolarlık pay alma hedefine dönük önemli bir adım gibi görünüyor...

'Katodik koruma' ile korozyon önlenecek

ÇANAKKALE Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanı İsmail

Kaşdemir: 2024 yılı Ağustos ayı başındaki alan turumuzda "Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı"nda dünyanın ilk ve tek "1. Dünya Savaşı Temalı Sualtı Parkı"nın oluşturulması için atılan adımları sıralamıştı:

- Dahi yasakları kaldırıldı.

- Batık envanteri çıkarıldı.

- Dahi parkurları düzenlendi.

- 10 sportif, 12 teknik dahi parkuru oluşturuldu.

Hedeflerini de şöyle ortaya koymuştu:

- Burası 2028 yılında dünyanın en çok ziyaret edilen ilk 3 dahi parku arasına girecek. 2033 yılında da teknik dahi alanında dünyanın en çok ziyaret edilen su altı parkı olacak.

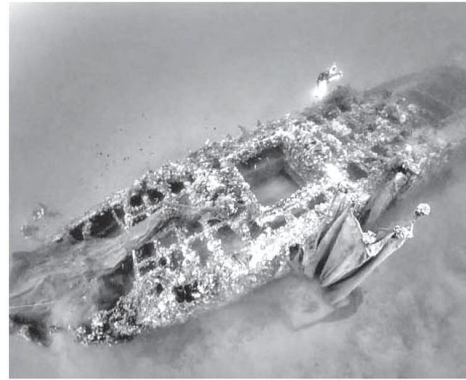
"Boot Düsseldorf"ta imza töreni sonrası verilen bilgiye göre, "Derin Miras" projesiyle batıklar "katodik koruma" teknolojisiyle korozyondan korunmasını, zaman içerisinde yok olmalarını önlenmesini sağlayacak.

"Derin Miras" projesiyle ilgili şu noktaları altı çizildi:

Bu yöntem sayesinde korozyonla açığa çıkan ağır metallerin karbon salınımları önlenirken, koruma altındaki batıklar yapay resifler oluşturularak biyolojik çeşitlilik için yaşam alanı ortaya çıkarılacak.

Çevre dostu bir yöntem olan "katodik koruma" ile batıklara boya gibi herhangi bir müdahale yapılmayacak. Elektrokimyasal koruma yöntemi uygulanarak batıkların yanlarına özel birer cihaz yerleştirilerek batık, katot haline getirilecek ve korozyon durdurulacak.

Böylece proje, Çanakkale Boğazı'nın sürdürülebilir dahi turizminin en önemli merkezlerinden biri haline gelmesine katkıda bulunacak. Aynı zamanda batıklar, sualtı tarihi ve bilimsel araştırmalar için benzersiz laboratuvar işlevi görecek.

'Derin Miras'ın içinde uzun yıllar var olacağız

ÇOK A.Ş. (1915 Çanakkale Köprüsü ve Otoyolu) CFO'su Murat Sarıkaya, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı ile "Derin Miras" protokolü imzasından gurur duyduklarını belirtti:

- Bu proje ile tarihi değerlerimizi korumanın yanı sıra Çanakkale Boğazı'nın biyolojik

çeşitliliğinin ve Çanakkale Boğazı'nın biyolojik çeşitliliğinin ve Çanakkale'nin sürdürülebilir turizm potansiyelinin gelişmesine katkı sağlamayı hedefliyoruz.

"Derin Miras"ın uzun yıllar boyunca içinde bulunacakları ve sahiplenecekleri bir proje

olacağını vurguladı:

- Dünyanın en uzun orta açıklıklı asma köprüsü olan 1915 Çanakkale Köprüsü, uluslararası finansman yapısı ve güçlü sürdürülebilirlik vizyonu nedeniyle çevresel ve sosyal açıdan çok yüksek standartlara sahip.

"Derin Miras"ın "iyi bir komşu

olma" sürdürülebilirlik vizyonlarının kalıcı bir parçası olacağını kaydedip ekledi:

- Bugüne kadar hayata geçirdiğimiz 321 çevresel ve sosyal proje ile Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ve döngüsel ekonomiye katkımız sayesinde BM tarafından birincilik ödülüne layık görülmüştük.